

Տ. ԶԱՔԱՐԻԱ ՍԱՅՐԱԳՈՒՅՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԲԱՂՈՒՄՅԱՆԻ ՔԱՐՈՉԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ՊԱՅԱՆԵ ՎԱՆՔՈՒՄ ՏՅԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋԻ ՏՈՆԻՆ

(14 փետրվարի 2023 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

«Առդ, արձակես զծառայս Քո, Տէր,
ըստ բանի Քում ի խաղաղութիւն, զի
տեսիմ աչի իմ զփրկութիւն Քո»
(Ղուկ. Բ. 29—30):

Սիրելի բարեպաշտ հավատացյալներ,

Այսօր Հայոց Եկեղեցին հանդիսաբար նշում է քառասնօրյա Հիսուս մանկան տաճարին ընծայվելու տոնը, որը հրաշալի առիթ է վերընթերցելու ավետարանական համապատասխան հատվածը, մտորելու օրվա խորհրդի մասին եւ զորանալու Աստծու խոսքով: Սուրբգրային բազում դեպքերի նման սա եւս տեղի է ունենում Երուսաղեմի տաճարում, որ կենդանի վկան է հրեա ժողովրդի պայքարի ու մաքառումի, երազի եւ հոգեւոր վերազարթոնքի: Այստեղ են նաեւ Տիրամայրն ու Աստվածահայր Հովսեփը, որոնք մովսիսական օրենքի համաձայն, իրենց զավակին տաճար են տանում «Տիրոջը ներկայացնելու» (Ղուկ. Բ. 22):

Ս. Ղուկաս ավետարանիչը պատմում է նաեւ արդար ու աստվածավախ Սիմեոն ծերունու մասին, որին Ս. Հոգուց հրամայված էր մահ չճաշակել, մինչեւ տեսներ Տիրոջ Օծյալին: Ըստ մեր Եկեղեցում պահպանված ավանդույթյան, որն առաջին անգամ մեջբերել է Է.—Ը. դարերի քերականագետ, շարականագիր եւ թարգմանիչ Ստեփանոս Այունեցին, նա ապրել է 344 տարի: Այո՛, դուք ճիշտ լսեցիք, գրեթե երեք ու կես դար, որը շատ խորթ է ժամանակակից մարդու մտածողության համար: Ինչպե՞ս կարելի է այդքան ապրել ու չձանձրանալ կյանքից, չհոգնել թեկուզ մեր մարմնից, նույն կյանքի զանազան կրկնություններից, մարդկանցից, շրջապատող իրերից, ինչո՞ւ է Աստված այսպես «պատժում» մարդուն:

Ի տարբերություն նույն ժամանակաշրջանում ապրող մարդկանց՝ այս Սիմեոնն աներեր հավատով, անկորնչելի հույսով եւ անսպառ համբերությամբ սպասում էր Աստծու խոստման կատարմանը, նրա կյանքի նպատակն Աստծուն հանդիպելն ու Նրան գրկելն էր: Այլ խոսքով՝ Աստված ոչ թե պատժել էր Սիմեոնին երկարակեցությամբ եւ կյանքը դարձրել ունայն ու անհետաքրքիր, այլ մեծագույն շնորհի ու պատվի էր արժանացրել եւ իմաստավորել նրա կյանքը: Իզուր չէ, որ Քրիստոսի Եկեղեցին Սիմեոն ծերունուն գովերգում է «աստվածազգեաց» մակդիրով, քանզի նա կրեց, գրկեց մանուկ Հիսուսին: Բացի Սիմեոնից, այստեղ էր նաեւ ութսունչորսամյա Աննա մարգարեուհին, որ կրկին նույն սպասման մեջ էր, խոսում էր մանկան մասին եւ շնորհակալություն հայտնում Աստծուն՝ այս պահին արժանացնելու համար:

Եւ ահա կատարվում է Եզեկիելի մարգարեությունը. տաճարի արեւելյան փակված դուռը բացվում է, քաղաքի դղրդյունից բնակիչները շտապում են սրբավայր՝ տեսնելու մանուկ Փրկչին: Պատկերն իսկապես շատ հուզիչ է: Հոգեկիր Սիմեոնը տաճարում մոտենում է Աստվածամորը եւ գրկում մանուկ Աստվածորդուն, որի գալստյան եւ ծննդյան մասին ավետել էին մարգարեները: Աննկարագրելի ուրախություն էր ապրում Սիմեոն ծերունին, իրականացել էր նրա ապրելու բուն նպատակը, եւ հիմա նա կարող էր հանգիստ ննջել: Նա փառք տվեց Աստծուն, մարգարեացավ մանկան մասին եւ Տիրոջից խնդրեց խաղաղությամբ իրեն արձակել. «Աչքերս տեսան փրկությունդ, որ պատրաստեցիր բոլոր ազգերի առաջ, Լույս, որ կլինի հայտնություն հեթանոսների եւ փառք Իսրայելի՝ ժողովրդիդ համար» (Ղուկ. Բ. 30—32): Սիմեոնը փակում է աչքերն այն վստահությամբ, որ գրկեց, տեսավ Նրան, ով անգամ մահից հետո իրեն փրկության է արժանացնելու: Սա գիտակցված մահ է եւ հաստատուն համոզում, որ Աստծու հետ հաջորդ հանդիպումը տեղի կունենա արդեն հավիտենականության մեջ: Չպետք է մոռանալ, որ անգամ Ս. Մովսես մարգարեն շտեմավ Աստծուն, բայց Սիմեոնն ու Աննան արժանացան այդ մեծ պարգեւին: Հիրավի, նման երջանկությունից եւ երանությունից հետո էլ ի՞նչ է պետք մարդուն այս կյանքում... Այս տեսարանից զարմացած են նույնիսկ Հիսուսի ծնողները, բայց Սիմեոնն օրհնեց նաեւ Տիրամորը՝ մարգարեանալով գալիք դեպքերի մասին: Փաստորեն, ավետարանական այս պատմությունը մարդու եւ Աստծու, Հին Ուխտի ու Նոր Ուխտի հանդիպման մասին է, որտեղ սպասումն արդարացված է, իսկ կյանքը՝ օրհնված:

Իրականում մեր կյանքի նպատակը նույնպես, սիրելիներ, Աստծուն հանդիպելն է, Նրան ճանաչելն ու սրտում ընդունելը: Աստվածճանաչողության հասնելու խաչի ճանապարհն ամեն մեկս յուրովի ենք անցնում եւ ապրում. մեկին այն գուցե հեշտությամբ է տրվում, մյուսը ստիպված է ամեն օր ճիգ ու ջանք թափել, պայքարել անգամ հանապազօրյա հացի համար, մեկ ուրիշն էլ համբերությամբ, խոնարհությամբ եւ համառությամբ է հասնում դրան: Բայց պետք է շմուռնալ եւ միշտ հիշել, որ Աստված տալիս է համապատասխան ուժն ու շնորհը եւ սպասում իր հետ հանդիպմանը, որը կարելոր է հենց տվյալ մարդու փրկության, հոգեմտավոր կյանքի աճի եւ զորացման համար: Այդ սպասված հանդիպումը կարող է հիմնովին փոխել յուրաքանչյուրիս կյանքը, վերափոխել, վերադասավորել նույն կյանքի հանդեպ մեր առաջնայնություններն ու պատկերացումները՝ հնարավորություն տալով գլխավորը զանազանել երկրորդականից, անժամանակը՝ ժամանակավորից, հոգեւորը՝ նյութականից, հայրենիքը՝ պարզ հողից: Միայն այս դեպքում մենք կսկսենք այլ աչքերով նայել մեր ապրածին, վրա հասած փորձություններին, մեզ շրջապատող մարդկանց վարքին եւ ավելի ուշադրություն կդարձնենք հոգեւոր-բարոյական արժեքներին, այսինքն՝ կմտածենք եւ կգործենք քրիստոնեաբար: Եւ այդ ժամանակ աստվածատուր կյանքը կդառնա ավելի հետաքրքիր ու նպատակասլաց, իսկ ժամանակավոր դժվարություններն ու փոթորիկները՝ Տիրոջով հաղթահարելի:

Նայե՛ք ձեր շուրջը եւ պիտի համոզվեք, թե որքան երջանիկ են Աստծուն հանդիպածներն ու Նրան ճանաչողները: Այդպիսիներն էլ ապրում են նյութապաշտ եւ եսի թագավորության այս ժամանակավոր աշխարհում, բայց մի տեսակ ուրիշ են, ներքին լույս, խաղաղություն ունեն, աներեր հավատ ու հավատարմություն Արարչի հանդեպ, փառք եւ գոհություն են հայտնում իրենց ապրած ամեն օրվա համար եւ զարմանալիորեն երջանիկ են: Ցավոք, մեր շրջապատում քիչ չեն նաեւ նրանք, որոնք ամեն ինչ ունեն՝ փող, իշխանություն, շքեղ մեքենաներ, երթեւեկում են թիկնազորով, հպարտանում իրենց հնարավորություններով, ցոփ ու շվաշտ կյանքով, սոցցանցերի բյուրավոր հավանումներով... Շատերն էլ, բնականաբար, նախանձում, երանի են տալիս այս տեսակ մարդկանց եւ անպայման ցանկանում նմանվել: Բայց հավատացե՛ք՝ առեւրելույթ այս «երջանիկներից» կամ «հաջողակներից» շատերն իրական կյանքում դժբախտ են, միայնակ, չեն կարող ազատ քայլել փողոցով եւ

շիտակ նայել մարդկանց աչքերի մեջ, քանզի տարբեր մեղքերի մեջ են, հաճախ բարդույթավորված եւ անընդհատ ինչ-որ բան կորցնելու վախով: Իսկ ամենասարսափելին այն է, որ նրանք դեռ չեն հանդիպել Աստծուն, վայելել աստվածճանաչողության պարզեւած քաղցրության բերկրանքը, այլապես կապրեին եւ կգործեին արժեքային այլ համակարգով, կգնահատեին իրենց կյանքը եւ նյութը կդարձնեին ոգեղեն իրականություն: Ուրեմն, օր առաջ պետք է նախապատրաստվել եւ պատրաստ լինել Աստծու հետ հանդիպմանը, որն անպայման մեկ օր լինելու է կամ այս կյանքում եւ կամ հանդերձյալում:

Սիրելիներ, քրիստոնյաներս ամեն անգամ Աստծուն ենք նաեւ հանդիպում, երբ Սիմեոնի եւ Աննա մարգարետուհու նման եկեղեցի ենք գալիս: Դարեր շարունակ հանդիպման այս վայրն անփոփոխ է մեզ համար, որի ամեն մի քարը շաղախված է մեր հայրերի աղոթքով, արցունքով ու հավատով: Եկեղեցին ոչ միայն փրկության Նոյան տապանն է, այլեւ քրիստոնեական մեր ինքնության ծննդավայրը, որ դարձել է մեր էության անբաժանելի մասը եւ Արարատյան ազգի հավերժության գրավականը: Ի վերջո՝ ինչ ենք փնտրում մենք եկեղեցում, եթե ոչ Աստծուն, որի հետ կարող ենք անկեղծ զրուցել, մեր սիրտն ու հոգին բացել Նրա առաջ եւ խաղաղված դուրս գալ այս սրբավայրից: Ինչպես Ս. Հովհան Ոսկեբերանն է դիպուկ նշում. «Եթե եկեղեցի ես եկել սուրբ մարդկանց փնտրելու, ապա սխալվում ես: Եթե եկել ես Աստծուն փնտրելու, ապա ճիշտ ընտրություն ես արել»:

Անխոս Աստծու հետ մեր հանդիպումն ավելի ամբողջական է դառնում, երբ մասնակցում ենք Ս. Պատարագի ահեղ խորհրդին եւ Ս. Հաղորդություն ստանում: Եթե Սիմեոնը գրկեց մանուկ Հիսուսին, ապա մենք հնարավորություն ունենք ճաշակելու Նրան: Այս սրբազան արարողության ժամանակ երկիրը երկինք է դառնում, հրեշտակներն իջնում են երկնքից, զինվորյալ եւ հաղթական եկեղեցիները մեկ են դառնում, իսկ Ս. Խորանին պատարագվում է մեր Տերը: Հիշում եք, երբ համավարակի խիստ օրերին եկեղեցիները փակ էին հավատացյալներիդ առաջ, իսկ եկեղեցական արարողությունները հեռարձակվում էին համացանցով, շատերդ էիք տրտնջում, դժգոհում ստեղծված իրավիճակից: Ցանկանում էիք եկեղեցի գնալ, աղոթել, ձեր լույսի եւ հույսի մոմը վառել, բայց անհնար էր: Հոգեւոր տեսանկյունից սա փորձության շրջան էր ամենքիս համար, երբ սկսեցինք արժեւորել, գնահատել կյանքը, ժամանակը եւ

խորհեցինք մեր կյանքում Աստծու կարեւորութեան եւ դերակատարութեան մասին: Հետեւաբար, եկեք չհապաղենք, պատճառաբանութիւններ չփնտրենք եւ հնարավորութեան դեպքում անպայման եկեղեցի գնանք եւ հանդիպենք Աստծուն: Չէ՞ որ նույն եկեղեցում է նաեւ հնչում Աստծու խոսքը եւ ուղղափառ տեսանկյունից մեկնաբանվում:

Մի խոսքով՝ Աստծու հետ ցանկալի հանդիպումը միշտ ուժի մեջ է, մնում է պատրաստ լինենք դրան եւ համապատասխան կյանքով ապրենք: Եւ տա Աստված, որ Սիմեոնի նման Նրան հանդիպելիս, պարզապէս առանց երկմտութեան եւ վախի կարողանանք ասել. «Այժմ, ո՛վ Տեր, ըստ Քո խոսքի՝ խաղաղությամբ արձակի՛ր ծառայիդ, որովհետեւ աչքերս տեսան փրկութիւնդ» (Լուկ. Բ. 29–30):

Տիրոջ անսահման սերը, խաղաղութիւնը եւ օգնականութիւնը լինեն ամենքիս հետ այսօր եւ հավիտյանս, ամեն:

